

T.G. Masaryk - znovu objevená desková značka

Z odborné literatury je známo, že hodnota 1 Kč karminové červená I. typu byla tištěna (obdobně jako hodnoty 2, 3 a 5 Kč) jednak ze stokusových desek (formát A), jednak ze 150-kusových desek (přepážkové listy o 50 a 100 známkách, formát B). Formátu odpovídala také poloha průsvitky, kde u formátu A známe průsvitku svislou (poloha 1, 2, 3 a 4) a u formátu B průsvitku vodorovnou (poloha 5, 6, 7 a 8). Deskové značky (arabské číslice 1 až 14) nacházíme u formátu A na tiskovém listu vždy vpravo dole pod 100. známkovým polem (100. ZP). U známek formátu B s průsvitkou vodorovnou nacházíme u hodnoty 1 Kč deskové označení na přepážkovém listu vždy vlevo dole (pod 46. nebo 91. ZP).

V roce 1981 upozornil v časopise Filatelie (č. 19, str. 593) slovenský filatelista dr. Michal Zíka na zcela nový, nečekaný nález

známky hodnoty 1 Kč formátu A (se svislou průsvitkou) s deskovým označením 28-II-16/XII. Tento objev měl být jakýmsi povzbuzením pro sběratele-specialisty k hledání dalších exemplářů podobného druhu. Bohužel do dnešní doby žádný další nález nebyl oznámen.

Předkládáme nyní čtenářům druhý nález téže deskové značky, kde známka 1 Kč má průsvitku 4 a totéž deskové označení 28-II-16/XII. Exemplář pochází od jednoho významného zahraničního sběratele a byl prodán v brněnské aukci Filatelie KLIM za po-

měrně vysokou částku 55 000 Kč. Mimořádná vzácnost uvedeného exempláře je nesporná a z hlediska hodnocení čs. známek s deskovými značkami se jedná o jednu z nejvzácnějších deskových značek vůbec.

Za nejvzácnější deskovou značku můžeme považovat číslicové označení u známky TGM 3 Kč hnědé I. typu, formátu A se svislou průsvitkou 3. Do dnešního dne je znám pouze tento jediný exemplář, který je ve sbírce dalšího významného zahraničního sběratele.

I když v současné době není velký zájem o sběratelský úsek známek s deskovými čísly, je i zde možno nacházet mnoho zajímavého, někdy dokonce vzácnosti mimořádného významu, které na filatelistickém trhu dosahují neuvěřitelně vysokých finančních částek.

Jan Karásek
komise expertů SČF

Wir berichten über eine neu entdeckte Plattennummer der Ausgabe "TGM 1925". Diese außerordentliche Seltenheit ist bisher nur in zwei Exemplaren bekannt, einem mit Wasserzeichen 3 und dem anderen mit Wasserzeichen 4.

We show an interesting plate number of the "TGM 1925" issue. Only two copies of this extraordinary scarce item are known, one with watermark 3 and the other with watermark 4.

ZAJÍMAVOSTI NA PROTEKTORÁTNÍ ZNÁMCE K 60. VÝROČÍ ÚMRTÍ RICHARDA WAGNERA

Nedávno zaslal redakci MR zajímavou poznámku kolega MVDr. Václav Svoboda z Chomutova. Věnoval podrobnější pozornost protektorátní známce z roku 1943, a to 60 h modrofialové z tříznámkové emise k 60. výročí úmrtí německého skladatele Richarda Wagnera (č. spec. kat. Profil 108). Znáмка připomíná uvedení jeho opery "Mistři pěvci" v Praze roku 1871. Autor poznámky našel na dvou nesterajně velkých celcích (4blok a dvojpáska) zajímavou vadu ve slově "REICH" horního nápisu, kdy písmeno "E" na jedné ze známek je na rozdíl od ostatních poněkud deformováno prohnutím dolní příčky směrem nahoru. Přinášíme vyobrazení zmíněné dvojpásky. Vada je na levé známce. Zmíněná emise je charakteristická velmi dobrou kvalitou použitého tisku (hlubotisk) s tím, že vady se na těchto známkách vyskytují poměrně sporadicky. Autor žádá čtenáře o posouzení tohoto nálezu a identifikaci známkového pole.

-red-

Příspěvek lektora

Prohlídkou stokusových přepážkových listů zmíněné známky bylo zjištěno, že popisovaná odchylka písmene "E" se nalézá na 44. známkovém poli (ZP). Jde ovšem o odchylku velmi jemnou, prostým okem dosti obtížně rozeznatelnou. Je rovněž zajímavé, že prakticky identickou odchylku nalezneme u téhož písmene "E" slova "REICH" také

u nejvyšší hodnoty emise 2,50 K modré, avšak na ZP 64. Nelze pominout skutečnost, že ač jsou tyto známky vytištěny kvalitním hlubotiskem, tvary písmen nápisů jsou zcela přirozeně vykresleny méně přesně, než by tomu bylo u ocelotisku – jsou někdy rozostřené, jindy mírně deformované. Jako konkrétní případy lze uvést písmeno "Ö" slova "BÖHMEN" na ZP 65 hodnoty 60 h nebo písmeno "R" slova "REICH" (šikmo seříznutá svislice vlevo dole) u ZP 6 hodnoty 2,50 K. V tuto chvíli je však obtížné říci, zda výskyt je platný pro celý náklad. Totéž platí i u řady malých deskových vad na mnohých ZP všech hodnot emise, včetně 1,20 K růžově červené. Pro ilustraci některé z nich – téměř vždy výraznější než ono písmeno "E" – zde uvedeme (kromě již řečených):

Hodnota 60 h: ZP 12 – svislá čárka nad druhým písmenem "R" jména "ERHARDT"; ZP 96 – bílý zářez do obrysu obrazu přibližně uprostřed pravé svislice orámování.

Hodnota 1,20 K: ZP 71 – seskupení mnoha drobných červených bodů vlevo od označení hodnoty "120" a pod ním; podobná seskupení bodů najdeme na různých místech ZP 75, 86, 92 a 93;

ZP 72 – vlasová svislá linka jdoucí od pravého dolního rohu přes perforaci až k pravému hornímu rohu ZP 82;

ZP 76 – bílé písmeno "D" slova "DEUTSCHES" má v levé svislici výraznou červenou skvrnu.

Hodnota 2,50 K: ZP 1 – výrazný modrý bod na jedné z hvězdiček odsakujících od kovadliny;

ZP 12 – výrazný modrý bod na čepeli meče na kovadlině a další drobné body na různých místech obrazu;

ZP 15 – výrazný modrý bod v půli rukojeti kladiva pod kovadlinou;

ZP 16 – výrazná bílá skvrna v ohybu pravé ruky kovajícího muže;

ZP 95 – okrouhlá bílá skvrna vlevo od "B" slova "BÖHMEN".

Jak zřejmé, v našem výčtu drobných vad chybi ty, které uvádí u této emise katalog Trojan (ZP 33 a 99 hodnoty 60 h a ZP 90 u hodnoty 2,50 K). Pokud autoři katalogu tyto vady našli, zcela jistě jde o výskyt pouze na části nákladu. Otázkou je, jaké části! Vysoké ocenění známek s vadami může být sporné.

Další zajímavostí celé emise je skutečnost, že jednotlivé údery perforačního hřebene, postupujícího vodorovně zleva doprava, na sebe navazují dosti nepřesně, takže velmi často vytvářejí tzv. "zkrácený" nebo "prodloužený hřeben".

Zdeněk FRITZ

